

# Goňşy / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler  
написано kitapcy | 25 января, 2025  
Goňşy / hekaýa GOŃŞY



...Ym-m-m, ym-m-m...

Görgüli!

Şo iňläp ýatyr, iňläp ýatyr.

Dogrusy gatam däl.

Üznuksız.

Şo-da ýüregiňi tüydüp gelýär.

Onsoňam eýlesi-beýlesi üç ädim, iki adamlyk palata – içinden pyşyrdasaňam ýatymdaşyň eşidýä...

Ýazgaranok. Megerem, bü penjiräň öňünde ýatan garry pahyr çydaýan däldir.

Mümkin, hatda, ýarym bihuş halynda, eşidiler-eşidilmez pessaýam bolsa, tükeniksiz sozgun, jiger-bagryňy ezim-ezim ezýän iňñildi bilen iňläp ýatandygynam aňşyrýan däldir.

Hasam, özüň-de şü iňläp ýatanyň sähel öňüni dolan hassa bolsaň...

-Ym-m-m, ym-m-m...

Häý, pahyr...Men nädeýin, nädeýin...Lukmanlar nätsin? Wurar ýaly derman-a wurup gitdiler. Inni ýene dözmän wursalaram, ahmal,

sen-ä nä, dünýäň azabyndan aňsatjak dynar gidersiň agamjan! Onsoň o neresseler nä, saňa ýeňillik etjek bolup, bürtöpbak

çül-çagasyny seçip, türmä gitsinlermi? Şüňewir düşünäýmeli weli, senem, agamjan, şo tüketmän iňläp ýatyň, iňläp ýatyň...Ýatmaga-da goýaňak, ine-gana ölmäge-de...Ýa, nä, bü

wagtlaýyn ýalançyny terk edip, Hak Eýäne gowuşmaga beýle ejizleýäň weli, eden günaleň derdinden daglar eriyip, daşlar pytrajakmy?...

Ol kellesinde şu pikirleri aýlap, gözünü jebis ýumup ýatan ýerinden, birdenkä, özem duýman, özüniň gaharlanyp, içindenem bolsa gırreilmäge başlanyny aňşyrdy.

“Toba-toba! Özüni bilmän ýatan bennede ne ýazyk ba diýsene...Şü dogabitdi gurrumساk gyzmalyk gursun! Küfür gepledip, iki jahanyň arasynda, bări dönjeginem aňry ätjeginem bilmän asyl-asyl bolup duran pahyrdanam dilgir etjek, şü gopdygaýmagyň gyňyrlygy!” diýip ol, öz jylawyndan özi çekdi.

Emma, özüniňem haly öwerlikli bolmansoň, üstesine-de şü iňnildi zerarly nijeme günüň ukusyzlygy, oň önem sary giden ýüregine dökülip, halys sabyr-kararyny alyp gelýärdi.

“Äý boljakgä-laý! “Adamçylyk edeýin. Birdenkä beýdenimi eşidip, şü sogrulyp bilmän, kösenip ýatan bennäň hossarlary ýigrenäýmesin” diýen pikir bilen şunça çydadym. Inni halys bolanok. Üçülenji gije ýatammog-a-how! Nesip edip ertire çykdygym, o “ogul” diýilýän pöwhä aýdaýyn: “Nätip kepleşseňem şeýdip keleş-de, ýeke özümi bir palatga geçirt! Ýohha-da kakaň ölmese-de ölüä” diýip içinden pugta ýüregine düwdi.

-Ym-m-m, ym-m-m...

“Wa-a-h! Jana saňa, jan-a-a, jan-a-a benne! Men nädeýin, şumat?! Wah, sen pahyrdı uguruň idäp, iň bolmanna soňky demiňdewir başujuňy saklap oturjak, seni ahyrky pilledede ýeke goýmaga dözmejek garabagyr dözmeziň ýokmudy ýa? Wa-a-h pahyrjyk...”.

Ol ýatan ýerinden kellesini gyşardyp, iňnildi gelýän tarapa seretjek boldy.

Bolmady.

Mejaly ýok.

Diňe gözünü gyşardyp, goňsusynyň öňünde ýatan penjiresini görmegi başardy.

Žalýuzi syrylgy.

Gündiz şepagat uýasyndan özi haýış etdi.

“Aç gyzym, şüny! Bümat ýagyrnysynda ýaýnap bilmesem-de, Ýalançyň bir çetjagazywyr göz aýtymynda hellewläp dursun...”.

“Weh! Bor, daýy! Onnoňam: “gezemok, gezmen” diýmesenäň, daýy! Baý, intäk kempirje bolsa-da, yzyňdan nahar-şor getirýän, betje daýzam bilen agtyklaň toýunna-da bileje lezgiňka-da

oýnarsyňz-la! Hi-hi-hi...”.

“Heh...ühhe...ühhe...Häk gyzym, aýdanyňa ißsiz perişdeleň biri “omyn” etsin weli, inni bü lakaşa daýyň tansam tükenendir, kempiriň töwereginde kebelekleşme oýnam...ühhe, ühhe...”.

“Beý diýme, daýy! Ine syrdym jalýuzy! Hudaýam umytlylary eý görüp, tamakine berýändir. Tumşugy kerpiç bilen dogan okaşan ýaly tüntawdan bolsa Olam bizarmyka diýyän, il-günem...”.

“Bor gyzym...ühhe, ühhe...sag bol...”.

Gündizki gepleşigi hyýalynda aýlap ýatyşyna ol goňsusynyň şo pille nämişläp ýatandygyny hakydasyna getirjek boldy.

Şunça çytraşsa-da teý ýadyna düşmedi.

Ýa bi görgüsüýaman bende şo müddetem şumatkysy ýaly iňläp ýatyrdymyka?

Äý ýok.

Oň ýaly bolsa-ha, şo ýaňky bulaň palatgasyna hyzmat edýänje, şelaýynja gyzjagaz goňsusy pahyr hakda-da bolmanda birki agyz gepläp galardy.

Beh...

Onda o şomat nirdedikä?

Ýa, “prasydura” beýleki diýip, ony şomat äkidäýdilemkä?!

-Ym-m-m, ym-m-m...

Häk...

Pahyr.

Ýene-de pikir akymy bozuldy.

Ol gözüniň gyýtagy bilen penjireden görünýän, garaňky asmanyň bölejigine bakdy.

Şapbadyň ýarysy ýal-a syýareňk garaňkylyk.

Ýekeje-de bildirer-bildirmez ýyldyzjyk.

Bäh, bu jahanyň elýetmez, tükeniksiz gözeldigini-i-i...

Synlap, söýüp, doýup tükeder ýaly däl ahyry...

Onsoň, neneň edip, şunça nygmaty eçilen Allahyň, saňa ýaradyp beren dünýäsini terk etmeli müddetiň gelende, ine şü gapdalynda ýatan bendäňki ýaly, sogduryp, sogduryp iňlemejek?! He-e-e-ý, dünýe, dünýe...

Owal-a enesiniň ýyljajyk, mähirden püre-pür goýnundan, bi sowuk, mährewsiz, nämälim, düşnüsiz howp-hatardan doly dünýä gelmejek bolup, çygsa-çygsa doğrulan ynsan, närazylykdan ýaňa çyrlaý-çyrlaý gökdaş bolup gidýär.

Soňam ýaşaşdygyňsaýy süýjeýän başdaşyň deýin barha mähribanlaşyp barýan bu dünýäden hiç aýrylaysy gelmän başlaýa...

Ahyram, ine – şü gapdalky sekide ýatan pahyr deý iňley-iňley

öteýtmeli...

-Ym-m-m, ym-m-m...

Wah-wah-eý, Hudaýy bendesi! Gaýrat et. Tagapyl et. Şu ertire çyksam, nesip bolsa, şü näçe ýagdaýym egbar bolsa-da, özume zor salyp bü garyndaş diýip ýoren sumaklaňy birki agyz mäkämje söz bilen itiň agzyna düşen sanaja döndererin!

Bolmaz-a oglan, bi bolușlary!

Türkmençilige, kada-kowahada sygýan zat dä ahyry, beýdip, demini sanap ýatan garryň ýalňyz özüni balnysda görene göz edip taşlap gitmek!

Hany siziň ynsabyňyz! Hany adamkärçiliğiňiz!

Eýtmäň ahyry!

“Ody özüňe bas, ötmese kesekä” diýilýä, bü zatlaň hemmesi hemme kişiňem başında bar zatlar-a-how! Ine özüni şeýdip, eblasy çykan küçen deý eplik-ýaplyk zyňyp iberäýseler, heý, ýararmy?!

-Ym-m-m, ym-m-m...

“Ýogsa-da, “türkmençilik” diýlende...Şü bennäň hossalrarynyň şü bolşy bilen-ä şüne ýeňilligem okadan däldirler...

Wäpçe-de: “okadan dädirler” diýip, näme gümansyradan bolýar-a?

Anyk bilyä, okadan zatlary ýok.

Eger-de molla getiren bolsalar, bü görmän, kim görsün?

Uzakly gün şü palatgadan çykman gözüni dikmaýtaryna dikip ýatyr.

Ýanynda-da adam goýmajak bolubam, aýalynyň, çagalarynyň üstüne it bolup üýrýä:

“Nä, siziň mennen waşga işiňiz ýo:my? Eger ýo: bolsa, onna menwir sag-aman bärden sypdyrylyp, öye baraýyn, onnoň siziň baryňza-da gaty bahym iş tapbererin.

Size: “eplenip ýatyp iý” diýseň, şony oňarýaňyz!

Biriňem galaýmaň dugtorda!

Honha, Hudaýa şükür, şü ugurdan işläp, ýörite aýlyk alyp ýörenler ba. Şolaram sereder.

Siz bolsa işli-işiňiz bilen boluň!

Öňem bärde janyma jaý tapamok.

Sizem başujumda, her onbäs muntdan bir gezek sümügiňizi şuguldadyp, şumjaryp, öňem yhgynsz ýüregimi ezmiljedip oturmarsyňz!

Öteýdiň, baryň!”.

Gitdiler.

Nätsinler?!

Sewäp diýseň, ölüänçä-hä, şü tünekde şüñ diýeni – dikilen gazyk! Ölensoňam, honha, jylawy başyna hemmejigininiň. Kellä geýäýsinler barça zady. Özüm fusýo bolamsoň, maňa nää?! Dünýäni sil alsa taşjagyma-da degmiýä. Ondan soň-a şolaram, mydam iňirdäp ýören kakalarynyň igenjiniň gadryny bilerler...

Ýöne, anyk bilyä...

Şumat oň gözüne çöp atyp, palatgadan çykyp gitselerem, ýarys-a daşarda, çigrekde digdirekleşip ýörenendir. Ondan galanam dälizde irikgädir...

Äý siziňemmır...

Nämä garaşýaňyz, nämäni saklaýandyrys öýdýäňiz?!

Nä, bärde kowçum-kowçum bolup, wurşup almaly zat barmy diýsene?!

Ol adyny tutmaýynyň, Hezreti Akça tagsyrlyklary, assyrynlık bilen göze görünmänjik geler-de, gulagyň agzynda: “Ýö, dos!” diýip, çala pyşyrdar. Bolany. Nogtalanan dek, dynnym ýalyjagam buýtar-suýtarsyz, yzyna düşer öteýdersiň...Toba, estagpurulla...”.

- Ym-m-m, ym-m-m...

“Haý, bende!

Äý şüne ýeňilligi özüm okaýyn-la! Elbetde başujuna geçip oturmaga-ha, halym ýok welin, onda-da ýatan ýerimden okasama-da, peýdasy deger-le! Nä, Huda üçin aralygyň, oturdy-turdyň ähmiýeti barmy?” diýen pikir bilen ol sojap dem aldy. Gözünü ýumdy-da, sessize ýakyn pyşyrdap, “Ýasyn” okap ugrady:

– Bismillähyrrahmänyrrahiým. Ýä-Siyýýn. Wel-Kur’änil-Hekiými...

Öz-ä pyşyrdap, tutuş durky-düýrmegi bilen mynajata öwrülip, onlarça ýyl mundan ozal ýat beklenen arapça aýady okaýar. Kalbam onuň dili bilen şeýlebir inçeden utgaşdyryp, “Eý Ynsan” süresiniň aýatlaryny öz ejesiniň-kakasynyň dilinde gaýtalaýar...

“Rahman (Mähriban) we Rahym (Rehimdär) Allanyň ady bilen Eý Ynsan! Hikmetli Kurana kasam bolsun!”.

– Inneke Le-Minel-Murseliýne. Alä Syratyn Mustakyýmin...

“Takyk, sen iberilen (pygamberlerdensiň). Sen dogry ýoldan barýarsyň...”.

– Tenziýlel-Aziýzirrahiými. Li-Tünz’ire Kawmen Mää Ünz’ire Äbää-Ühüm Fehüm Gafiluwne...

“Bu (Kuran) Gudraty güýcli we Rehim-şepagatly (Alla) tarapyndan ata-babalaryna duýduryş berilmédik, (şonuň üçin hem) gapyl galan kowuma duýdurmagyň üçin inderilendir...”...

Birsellemeden ol süräni okap boldy. Tolgunmakdan ýaňa gözüne ýaş aýlanyp gitdi.

Birdenem...

Ol oslagsyz dym-dyrslyga tisgindi.

Ümsümlik.

Iňñildem ýok, "hyýgyldyly" dem alma-da. Diňe ýatymlaýyn bejergi otagyndaky çaklaňja ýahdanyň assaja "syglap" işleýäni eşidilýär. Onsoňam penjire tarapdan şäheriň uzak gijeläbem ýatmaýan köceleriniň "wazzyldysy" gelýär.

"Ýa, bende sogrulaýdymka? Öz-ä gudratdyr bi gurbany boldugym "Ýasyn" süresi. Atam pahyr çagakam aýdardy: "bir hadys ba" diýip. Pygamberimiz bir sapar sahabalary bilen barýarka bir howluda tebärek çykylyp oturandygyny görýär-de, sowlup, şo howla üýşen jemagat bilen tä tebärek gutarýança garaşyp, soňam el galdyryp gaýdýär. Soňammyr sapar şonuň ýaly sahabalar bilen bilelikde "Ýasyn" okalyp oturan märekäň üstünden ýoly düşýär-de, sowulman geçip ötägidýär. Muňa düşünmedik sahabalaň biri pygamberimizden hikmetini soranda, iki jahan Serwerimiz şeýle diýipmiş: "Tebäregi diňläne sogap-penadyr. "Ýasyn" jümle-jahana sogap-penadyr"...Belki Allam, bü bennä-de "Ýasyn" pena bolup, ýeňillik bersin-dä..."

Ol şu pikirinde-de, iňñildisiz ümsümlige ynjaldymy ýa-da üç güne çeken bimaza ukusyzlykdan soň halys surnugyp, aňy öcdümi, garaz nähilidir birhili goýras, çalymtyk boşluga gaçdy...

Uzak gije-de şol boşluguň düýbüne ýetip bilmän, şo-o-l gaçdy bardy...

Diňe ir bilen alkymynda eşidilýän agyly sesler, onuň şol tükeniksiz gaçışynyň arasyň kesip, ony boşlukdan dartyp aldy. Ol goladan guýlana dönen gabaklaryny zoraýakdan göterip, gözünü gyşardanda, goňsusynyň alkymynda, edil ýöne tutuşlygyna hasrat lokgasyna öwrülip, iki eli bilenem yüzünü ýapyp, ýarym-ýaş aglap, birje gysyma sygaýjak bolup oturan, gotdaja kempiri gördü. Oň gapdalynda bolsa góhert ýaly daýaw pyýada ýylmanak pola dyzyny beripdir-de, alnyny gymyldysyz ýatanyň eline diräp, doňħara-daş bolup otyr. Mähnet ýagyrnysynyň silkinip-silkinip gidişindenem içigip-içigip aglaýany mese-mälîm...

Zandyň gyzma bolmasyn – oň girre gahary geldi.

"Düýn aglamaly ekeniňiz-dä! Ýalňyz özünü ýeňillik okara hossarsyz taşlap gidip, bü bennäň size eden ýamanlygy nämedi?!" diýen gazaplydan zäherli jümle, oň diliniň ujuna mündi-de, dahanyndan daşaryk pürkülmäge hazırlendi...

Birdenem...

Bujagaz birje owuç göwrelije kempirem, bü sessiz silkinip

oturan mähnet pyýadaň ýagyrnysam oňa juda tanyş göründi...  
“Dur-la-how! Büler nä, oň özünüň heleýi bilen ulusy ýaly-la-how! Eý, eý, bi kellesini gurçuk iýen sähneleň ikisi o taýda nämişläp ýörler-ä-how? Aýtdym-a-how: “özüm bolmasam, wäpçe kelläňiz bişmedik kärtişgä döner” diýip...Eý, mahawlar, o iliň ölüsi bilen nä işiňiz ba, möňňürişen bolup...”.

Ol aňynda aýlan şu sözlerini diýmekçi bolup, çemelenenem şoldy welin, nähilidir birhili, nämälim, ýone edil çagalykdaky ejesiniň elliň deýin, galtaşan dessine süňňüni ymgyr rahatlykdyr eşretden doldurýan güýç, ony emaý bilen ýatan ýerinden sogurdy-da, ýokarylygyna dartyp ugrady.

Şo pille-de düşündi – Asyl, üç gün bări gjelerine aldym-berdime düşüp, sogrulyp bilmän, ukusyz iňläp ýatan goňsusy däl-de, oň özi eken-ä...

Öz-özüne “Ýasyn” okanam özi...

Belki şoň üçindir, näce dyrjaşsa-da boýuny towlap, öz-özüni görüp bilmän ýatany...

Otagda bolsa özünden özge syrkaw ýok...

...Ol birdenkä köşeşdi.

Soragam galmadı, gyňyrlygam.

Ýone nämüçindir, ýuwaşjadan ýokaryk göterilib barşyna, bärde galdyryp gitjekdigini indi magat bilýän şu iki ynsayna, iň soňky gezegem bolsa, elini degrip galasy geldi.

Şeýlebir ýeňläp, ýelege dönen elini uzatdy-da, ilk-ä henizem yüzünü ýapyp eňräp oturan kempiriň başyny, solgun gyňajynyň üstünden sypady, soňam äpet pyýadaň arkasyny... Hekaýalar